

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
(ППФК)

**Циклова комісія соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та
облікових дисциплін**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в. о. директора ППФКу
30.08.2024 № 87

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Програма навчальної дисципліни

підготовки	<i>фахових молодших бакалаврів</i>
галузі знань	<i>01 Освіта/Педагогіка</i>
спеціальності	<i>015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)</i>
спеціалізації	<i>015.39 Цифрові технології</i>
освітньо-професійна програма	<i>Професійна освіта (Цифрові технології) (2024)</i>

Програма навчальної дисципліни «Організація і методика професійного навчання» освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Цифрові технології)» (2024) для спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), спеціалізація 015.39 Цифрові технології, для здобувачів освіти I-II курсів денної форми навчання.

Розробник: *Нейман Юлія Олександрівна*, викладач комп'ютерних дисциплін, спеціаліст другої категорії.

Програма розглянута і схвалена на засіданні циклової комісії професійної освіти 28.08.2024, протокол № 1, та схвалена методичною радою 28.08.2024, протокол № 1.

1. Опис навчальної дисципліни (освітнього компоненту)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
Форма навчання	денна	
Рік підготовки	перший	другий
Семестр	2-й	3-й
Мова навчання	українська	
Статус дисципліни	нормативна	
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни		
Кількість кредитів ECTS	6	
Загальна кількість годин, в т. ч.:	180 год.	
– аудиторних	99 год.	
– самостійної роботи здобувачів освіти	51 год.	
– підготовка до екзамену	30 год.	
Модулів	3	
Змістових модулів	2	1
Лекції	47 год.	28 год.
Семінарські	–	
Практичні	10 год.	14 год.
Лабораторні	–	
Самостійна робота	51 год.	30 год.
Індивідуальні завдання	–	
Вид контролю	екзамен	

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення дисципліни «Організація і методика професійного навчання» є методична діяльність майстра виробничого навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (далі — ЗП(ПТ)О).

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація і методика професійного навчання» є формування професійно-педагогічної компетентності майбутнього майстра виробничого навчання.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Організація і методика професійного навчання» є:

– забезпечення здатності майбутнього майстра виробничого навчання застосовувати теоретичні знання, практичні вміння та навички до умов реального освітнього процесу в ЗП(ПТ)О;

– усвідомлення студентами основних вимог до змісту методики та організації професійного навчання кваліфікованих робітників;

– формування у майбутніх майстрів виробничого навчання уміння комплексно застосовувати професійно-технічні, педагогічні, психологічні й інші знання й уміння при вирішенні конкретних методичних завдань.

Передумови вивчення навчальної дисципліни. Для успішного освоєння дисципліни «Організація і методика професійного навчання» здобувачі освіти повинні мати знання з дисциплін «Педагогіка», «Психологія», а також базову підготовку з професії за спеціалізацією.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування освітнього компоненту (дисципліни), та очікувані результати навчання:

Компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7 Здатність працювати в команді. ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
Спеціальні компетентності (СК)	СК1 Здатність застосовувати освітні теорії та методології в педагогічній діяльності. СК2 Здатність планувати й організовувати освітній процес у демократичному стилі; готовність педагогічно, психологічно й методично грамотно організовувати свою професійну діяльність. СК3 Здатність спостерігати, описувати, ідентифікувати, класифікувати психофізіологічні особливості здобувачів освіти і враховувати результати під час організації навчально-виробничої діяльності й виховної та корекційної роботи. СК4 Здатність створювати розвиваюче освітнє середовище, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат

	<p>навчально-виробничої діяльності та високий рівень культури її організації.</p> <p>СК5 Здатність застосовувати інноваційні педагогічні та цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань у сфері цифрових технологій.</p> <p>СК6 Здатність здійснювати ділові комунікації в професійній сфері</p>
Програмні результати навчання (РН)	
<p>РН4 Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти відповідно до вимог охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.</p> <p>РН7 Застосовувати сучасні дидактичні та методичні засади організації навчально-виробничої діяльності і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.</p> <p>РН9 Застосовувати мотиваційні заходи до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.</p> <p>РН10 Розробляти навчальну та складати обліково-звітну документацію до уроків виробничого навчання.</p> <p>РН11 Оцінювати стан сформованості професійної компетентності здобувачів освіти</p>	

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Організація і методика професійного навчання, технічні засоби навчання та методика їх використання» студент повинен:

знати:

- зміст основних нормативних документів у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;
- зміст, ідеї і принципи побудови стандартів професійної (професійно-технічної) освіти;
- характер і зміст роботи майстра виробничого навчання щодо організації, планування і матеріального забезпечення професійного навчання кваліфікованих робітників;
- завдання, зміст і процеси професійного навчання здобувачів освіти у закладах П(ПТ)О;
- форми і методи професійної підготовки і організації навчання в навчальних майстернях і в умовах виробництва, а також методику організації і проведення передвипускної виробничої практики;
- методику підготовки майстра виробничого навчання до нового навчального року, вивчення чергової теми програми, уроку виробничого навчання;
- методи планування виробничого навчання і нормування навчально-виробничих робіт;
- методи обліку виробничого навчання і звітності майстра;
- види, форми та методи колективної й індивідуальної роботи

вміти:

- аналізувати навчально-програмні документи і стан підготовки кваліфікованих робітників в умовах конкретного закладу П(ПТ)О та шляхи його вдосконалення;
- обирати форми, методи, зміст і засоби професійного навчання, підбирати навчально-виробничі роботи згідно з вимогами до них;

- складати переліки навчально-виробничих робіт за професією, плани з виробничого навчання і проводити заняття за цими планами;
- нормувати навчально-виробничі роботи, визначати норми часу;
- готуватися до уроків виробничого навчання, правильно будувати й проводити заняття у виробничих умовах, складати потрібну для занять навчально-методичну та технічну документацію;
- правильно організовувати проєктно-технологічну діяльність здобувачів освіти, суспільно корисну продуктивну працю здобувачів освіти різного віку в ЗП(ПТ)О, поза закладом освіти та у виробничих умовах (добір видів праці, нормування, облік та ін.);
- обладнувати робочі місця здобувачів освіти, майстра виробничого навчання, навчальної майстерні та організовувати навчання здобувачів освіти у навчальних майстернях;
- готувати навчально-програмні документи і документи для організації виробничого навчання на виробництві і передвипускної виробничої практики;
- підбирати і оформляти роботи для проведення поетапної та державної кваліфікаційної атестації;
- проводити контроль виробничого навчання і складати звіти майстра на виробництві та в період передвипускної виробничої практики;
- виконувати колективну й індивідуальну методичну роботу;
- організовувати й проводити позакласну роботу здобувачів освіти;
- правильно здійснювати зв'язок теоретичної підготовки з професійно-практичною підготовкою;
- поєднувати навчання, виховання і розвиток здобувачів освіти у процесі урочної і позаурочної роботи з професійного навчання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем програми	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		лекцій	прак- тичні роботи	самос- тійної роботи
I курс (2-й семестр)				
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи професійного навчання				
Вступ. Організація і методика професійного навчання як прикладна наука і навчальна дисципліна	2	1	–	1
<i>Тема 1.</i> Система професійної освіти в Україні	8	4	–	4
<i>Тема 2.</i> Професія, спеціальність, спеціалізація та кваліфікація	6	2	–	4
<i>Тема 3.</i> Зміст освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти	10	4	2	4
<i>Тематичне оцінювання</i>			–	
<i>Тема 4.</i> Організація та планування освітнього та виробничого процесів	6	4	–	2
<i>Тема 5.</i> Трудова діяльність. Виробничий і трудовий процеси	6	4	–	2
<i>Тема 6.</i> Сучасні педагогічні технології в професійній підготовці здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти	18	8	4	6
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Разом за змістовним модулем 1	56	27	6	23
Змістовий модуль 2. Професійно-практична підготовка у закладах професійної (професійно-технічної) освіти				
<i>Тема 7.</i> Роль майстра виробничого навчання в професійно-практичній підготовці у ЗП(ПТ)О	4	2	–	2
<i>Тема 8.</i> Професійно-практична підготовка, її особливості та зміст	6	4	–	2
<i>Тема 9.</i> Методи, прийоми та засоби професійного навчання	8	4	2	2
<i>Тема 10.</i> Форми організації професійного навчання	6	4	–	2
<i>Тема 11.</i> Планування та підготовка до занять з професійно-теоретичної підготовки	8	2	2	4
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Разом за змістовним модулем 2	32	16	4	12
Змістовий модуль 3. Підготовка майстра виробничого навчання та проведення уроків виробничого навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти				
<i>Тема 12.</i> Методи професійно-практичної підготовки	4	4	–	–
Всього за 2-й семестр	92	47	10	35
II курс (3-й семестр)				
<i>Тема 12.</i> Методи професійно-практичної підготовки	12	6	4	2

<i>Тема 13. Діагностика і контроль у системі професійного навчання</i>	4	2	–	2
<i>Тема 14. Сучасний урок виробничого навчання в умовах компетентнісного підходу</i>	16	4	10	2
<i>Тема 15. Підготовка до занять майстра виробничого навчання</i>	14	10	–	4
<i>Тема 16. Організація виробничого навчання в навчальних майстернях і на виробництві</i>	4	2	–	2
<i>Тема 17. Облік виробничого навчання і звітність майстра виробничого навчання</i>	4	2	–	2
<i>Тема 18. Організація методичної роботи майстра виробничого навчання</i>	4	2	–	2
Тематичне оцінювання				
Разом за змістовним модулем 3	58	28	14	16
Разом за семестр	58	28	14	16
Підготовка до екзамену	30			30
Всього	180	75	24	51

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи професійного навчання

Вступ. Організація і методика професійного навчання як прикладна наука і навчальна дисципліна

Методика професійного навчання як прикладна наука. Предмет, мета і завдання дисципліни «Організація і методика професійного навчання».

Тема 1. Система професійної освіти в Україні

Загальна характеристика системи освіти в Україні. Структура освіти.

Поняття професійної освіти. Мета і завдання професійної освіти. Система професійної (професійно-технічної) освіти в Україні.

Сучасні підходи до обґрунтування змісту професійного навчання.

Формування компетентностей здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Особливості підготовки кваліфікованих робітників у ринкових умовах.

Поняття «конкурентоздатний», «професійно-компетентний» робітник. Рівень професійної компетентності та конкурентоздатності, мобільності, спроможності до самовдосконалення, зміни професійної спрямованості.

Тема 2. Професія, спеціальність, спеціалізація та кваліфікація

Поняття професії, спеціальності, спеціалізації. «Тимчасовий державний перелік професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах»: структура, перелік, рівні кваліфікації, мінімальний вік прийняття на роботу випускника ЗП(ПТ)О.

Професії широкого профілю: нові професії, які виникли у відповідь на вимогу сучасного розвитку суспільних відносин в Україні.

Поняття «кваліфікація», Кваліфікаційні розряд, клас, категорія.

Тема 3. Зміст освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Нормативні документи, що визначають зміст освіти зміст професійної (професійно-технічної) освіти. Закони України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту».

Стандарти професійної (професійно-технічної) освіти.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника певної кваліфікації, її зміст і призначення. Типовий навчальний план.

Особливості структури навчальних програм з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки в ЗП(ПТ)О. Вимоги до складання освітньої програми, робочої навчальної програми, навчальних (авторських) програм з професійного навчання.

Тема 4. Організація та планування освітнього та виробничого процесів

Організація навчально-виробничого процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Положення про організацію навчально-виробничого процесу в професійно-технічних навчальних закладах (2006).

Поняття планування освітнього та виробничого процесів.

Навчальний план підготовки кваліфікованих робітників за професією, його структура, принцип побудови і використання під час організації освітнього процесу в ЗП(ПТ)О.

Зведено-тематичний план за професією, його структура, організаційно-методичні вимоги до побудови і використання в освітньому процесі ЗП(ПТ)О.

Тема 5. Трудова діяльність. Виробничий і трудовий процеси

Трудова діяльність і професійне навчання. Основні елементи трудової діяльності працівника: трудовий процес, трудова операція, трудовий прийом, технологічна операція, технологічний процес.

Поняття про виробничий і трудовий процеси.

Тема 6. Сучасні педагогічні технології в професійній підготовці здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Суть поняття «педагогічна технологія». Сучасні технології професійного навчання.

Поняття про інноваційні педагогічні технології. Впровадження сучасних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, активних та інтерактивних методик на заняттях з професійного навчання.

Інтерактивні технології навчання в професійній підготовці здобувачів освіти ЗП(ПТ)О. Сутність інтерактивних технологій навчання. Роль інтерактивних технологій у розвитку пізнавальних інтересів здобувачів освіти. Прийоми і методи створення позитивної атмосфери навчання й організації комунікації здобувачів освіти.

Прийоми і методи мотивації навчальної діяльності й актуалізації опорних знань здобувачів освіти. Прийоми і методи засвоєння нових знань, формування вмінь, навичок, емоційно-ціннісних орієнтацій і ставлень здобувачів освіти. Прийоми і методи узагальнення, систематизації знань, організації рефлексії пізнавальної діяльності. Основні переваги та недоліки інтерактивного навчання. Вимоги до інтерактивного уроку, його структура. Методи роботи в малих групах.

Поняття дистанційного та змішаного навчання. Використання технологій дистанційного навчання у професійно-практичній підготовці здобувачів освіти ЗП(ПТ)О.

Змістовий модуль 2. Професійно-практична підготовка у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Тема 7. Роль майстра виробничого навчання в професійно-практичній підготовці у ЗП(ПТ)О

Майстер виробничого навчання та його роль в системі професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. Професійний стандарт майстра виробничого навчання. Посадові обов'язки майстра виробничого навчання.

Тема 8. Професійно-практична підготовка, її особливості та зміст

Суть професійно-практичної підготовки. Взаємозв'язок етапів професійно-практичної підготовки.

Особливості професійно-практичної підготовки у закладах П(ПТ)О. Формування професійних умінь і навичок.

Поняття професійної майстерності.

Поняття принципу в професійному навчанні. Реалізація дидактичних принципів у процесі професійного навчання.

Види професійного навчання.

Тема 9. Методи, прийоми та засоби професійного навчання

Поняття методу навчання. Класифікація методів навчання за комплексним підходом.

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (за джерелом знань, за логікою пізнання, за характером пізнавальної діяльності). Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності. Методи контролю і самоконтролю.

Вимоги до застосування методів навчання.

Поняття прийому навчання. Прийоми професійного навчання.

Сутність поняття «засоби навчання». Класифікація засобів навчання (за відповідною професією).

Характеристика та приклади використання кожної з груп засобів навчання.

Тема 10. Форми організації професійного навчання

Форми організації навчання в закладах ЗП(ПТ)О. Класифікація форм навчання та їхня характеристика.

Урок як основна форма організації навчання у закладах П(ПТ)О. Специфіка уроків в ЗП(ПТ)О: уроки теоретичного навчання і урок виробничого навчання.

Інші форми організації навчання здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти в процесі теоретичного та практичного навчання.

Вимоги до застосування форм навчання.

Тема 11. Планування та підготовка до занять з професійно-теоретичної підготовки

Методика розробки навчально-методичної документації з теоретичного навчання.

Поурочне планування. Типова схема методичної розробки за темою програми з предмету професійно-теоретичної підготовки.

План уроку з професійно-теоретичної підготовки. Орієнтовна схема плану уроку теоретичного навчання.

Аналіз уроку з професійно-теоретичної підготовки. Загальна методика аналізу уроку теоретичного навчання.

Змістовий модуль 3. Підготовка майстра виробничого навчання та проведення уроків виробничого навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Тема 12. Методи професійно-практичної підготовки

Система методів професійно-практичної підготовки. Методичні прийоми показу трудових дій.

Інструктування, інструкційно-технологічні і технологічні картки. Навчальні алгоритми. Система вправ. Методика інструктування у різні періоди виробничого навчання.

Методи активного та інтерактивного навчання.

Тема 13. Діагностика і контроль у системі професійного навчання

Контроль як складова освітнього процесу, його функції та принципи.

Методи і форми контролю навчальних досягнень здобувачів освіти.

Критерії та рівні оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Особливості контролю і оцінювання знань та вмінь здобувачів освіти у процесі професійно-практичної підготовки.

Індивідуалізація та диференціація процесу навчання.

Портфоліо як інноваційна форма контролю та оцінки професійної компетентності майбутніх фахівців. Переваги і недоліки методу портфоліо.

Тема 14. Сучасний урок виробничого навчання в умовах компетентнісного підходу

Урок виробничого навчання та вимоги до нього. Планування сучасного уроку виробничого навчання і пошук оптимальних рішень конструювання уроків. Класифікація уроків виробничого навчання та їх структура.

Новітні технології проведення сучасного уроку виробничого навчання.

Методика підготовки майстра виробничого навчання до уроку. Алгоритм підготовки майстра виробничого навчання до уроку.

Орієнтовна схема плану уроку виробничого навчання.

Тема 15. Підготовка до занять майстра виробничого навчання

Підготовка майстра виробничого навчання до вивчення теми програми. Підготовка майстра виробничого навчання до уроку виробничого навчання. Підготовка навчально-матеріального обладнання уроку.

Тема 16. Організація виробничого навчання в навчальних майстернях і на виробництві

Основні задачі виробничого навчання при вивченні тем операційного характеру. Форми навчання у виробничих майстернях. Схема інструктування здобувачів освіти при вивченні прийомів

Вступний інструктаж: мета, зміст і порядок проведення. Організація виконання вправ, їх взаємозв'язок. Вступне інструктування при виконанні здобувачами освіти робіт комплексного характеру.

Поточний інструктаж: мета, зміст і порядок проведення. Поточне інструктування здобувачів освіти при виконанні робіт комплексного характеру. Структура і методика поточного інструктування. Виховання культури праці.

Заклучний інструктаж, його структура і методика проведення.

Оцінка робіт здобувачів освіти і контроль якості робіт. Самооцінка здобувачів освіти.

Організація і методика навчання здобувачів освіти в умовах виробництва. Методика проведення інструктажу.

Передвипускна робоча практика. Діяльність майстра виробничого навчання по організації виробничої практики.

Робота майстра виробничого навчання по завершенню передвипускної виробничої практики.

Робота майстра виробничого навчання з організації поетапної та державної кваліфікаційної атестації.

Тема 17. Облік виробничого навчання і звітність майстра виробничого навчання

Завдання обліку виробничого навчання, його значення. Звітна документація майстра виробничого навчання: звіт про підсумки освітнього процесу в групі за півріччя, рік і весь курс навчання; звіт про виробничу практику.

Методична робота майстра виробничого навчання. Планування методичної роботи, нормативні документи, що її визначають. Навчально-методичне забезпечення.

Тема 18. Організація методичної роботи майстра виробничого навчання

Методична робота в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Головні завдання, напрями та форми методичної роботи.

Педагогічна рада. Методична рада. Методичні комісії. Організація та планування методичної роботи.

Педагогічна майстерність

Основні поняття дисципліни

Трудовий процес, трудова операція, трудовий прийом. Технологічна операція, технологічний процес. Професія, спеціальність, спеціалізація. Кваліфікація, кваліфікаційний розряд, клас, категорія. Майстерність. Професійне навчання. Професійно-практична підготовка. Виробниче навчання. Навчальна програма. Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика. Навчальний план. Урок виробничого навчання. Методи виробничого навчання. Комплексне методичне забезпечення. Структура уроку виробничого навчання. Типи уроків виробничого навчання. Нормування навчально-виробничої діяльності. Методична робота. Нормування навчально-виробничих робіт. Вступний інструктаж. Поточний інструктаж. Заклучний інструктаж.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
І курс (2-й семестр)		
1.	Вступ. Організація і методика професійного навчання як прикладна наука і навчальна дисципліна	2
2.	Тема 1. Система професійної освіти в Україні. Зміст професійного навчання.	2
3.	Тема 1. Особливості підготовки кваліфікованих робітників у ринкових умовах	2
4.	Тема 2. Поняття професії, спеціальності, спеціалізації. Поняття кваліфікація, кваліфікаційні розряд, клас, категорія	2
5.	Тема 3. Нормативні документи, що визначають зміст професійної (професійно-технічної) освіти	2
6.	Тема 3. Особливості структури навчальних програм з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки в ЗП(ПТ)О	2
7.	Тема 4. Організація навчально-виробничого процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти	2
8.	Тема 4. Навчальний план і зведено-тематичний план за професією, їх структура, організаційно-методичні вимоги до побудови і використання	2
9.	Тема 5. Трудова діяльність і професійне навчання	2
10.	Тема 5. Нормування праці	2
11.	Тема 6. Суть поняття «педагогічна технологія». Сучасні технології професійного навчання	2
12.	Інтерактивні технології навчання в професійній підготовці здобувачів освіти ЗП(ПТ)О. Роль інтерактивних технологій	2
13.	Мотивація, актуалізація, прийоми і методи засвоєння нових знань	2
14.	Вимоги до інтерактивного уроку, його структура. Методи роботи в малих групах	2
15.	Тема 8. Суть і особливості професійно-практичної підготовки	2
16.	Тема 8. Формування професійних умінь і навичок. Поняття професійної майстерності	2
17.	Тема 9. Класифікація методів навчання	2
18.	Тема 9. Методи організації, стимулювання, контролю і самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти	2
19.	Тема 9. Сутність поняття «засоби навчання». Класифікація засобів навчання.	2
20.	Тема 10. Форми організації навчання в закладах ЗП(ПТ)О. Класифікація форм навчання та їх характеристика.	2
21.	Тема 10. Урок як основна форма організації навчання у закладах П(ПТ)О. Специфіка уроків в ЗП(ПТ)О: уроки теоретичного навчання і урок виробничого навчання.	2
22.	Тема 11. Методика розробки навчально-методичної документації з теоретичного навчання.	2

23.	<i>Тема 12.</i> План уроку з професійно-теоретичної підготовки. Орієнтовна схема. Загальна методика аналізу уроку теоретичного навчання	2
24.	<i>Тема 12.</i> Методичні прийоми показу трудових дій в системі професійно-практичної підготовки	1
	Всього за 2-й семестр	47
	II курс (3-й семестр)	
25.	<i>Тема 12.</i> Інструктування, інструкційно-технологічні і технологічні картки	2
26.	<i>Тема 12.</i> Навчальні алгоритми. Система вправ	2
27.	<i>Тема 12.</i> Методи активного та інтерактивного навчання	2
28.	<i>Тема 13.</i> Контроль як складова освітнього процесу, його функції та принципи. Особливості контролю і оцінювання у процесі професійно-практичної підготовки	2
29.	<i>Тема 14.</i> Урок виробничого навчання та вимоги до нього. Планування сучасного уроку	2
30.	<i>Тема 14.</i> Класифікація уроків виробничого навчання та їх структура. Схема плану уроку виробничого навчання	2
31.	<i>Тема 15.</i> Алгоритм та методика підготовки майстра виробничого навчання до уроку	2
32.	<i>Тема 15.</i> Основні задачі і форми навчання у виробничих майстернях	2
33.	<i>Тема 15.</i> Вступний інструктаж: мета, зміст, порядок проведення	2
34.	<i>Тема 15.</i> Поточний інструктаж: мета, зміст і порядок проведення	2
35.	<i>Тема 15.</i> Заклучний інструктаж, його структура і методика проведення	2
36.	<i>Тема 16.</i> Організація і методика навчання здобувачів освіти в умовах виробництва	2
37.	<i>Тема 17.</i> Робота майстра виробничого навчання з організації поетапної та державної кваліфікаційної атестації. Звітна документація майстра виробничого навчання	2
38.	<i>Тема 18.</i> Планування методичної роботи, нормативні документи, що її визначають. Навчально-методичне забезпечення	2
	Всього за 3-й семестр	28
	Усього годин	75

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	I курс (2-й семестр)	
1.	<i>Тема 3.</i> Аналіз основних нормативних документів, що визначають зміст професійного навчання. Визначення: компетентностей, формування яких передбачено в професійній освіті; підходів, на засадах яких ґрунтується організація професійної освіти	2
2.	<i>Тема 6.</i> Практичне застосування прийомів і методів мотивації навчальної діяльності й актуалізації опорних знань здобувачів освіти; прийомів і методів засвоєння нових знань, формування вмінь, навичок, емоційно-ціннісних орієнтацій і ставлень здобувачів освіти	2

3.	Тема 6. Дослідження інтерактивних технологій навчання в професійній підготовці здобувачів освіти ЗП(ПТ)О	2
4.	Тема 9. Формування узагальненої таблиці «Класифікація методів навчання». Вивчення однієї з тем за допомогою різних методів навчання	2
5.	Тема 11. Аналіз і систематизація використання певного виду уроку при реалізації поставленої дидактичної мети	2
	Всього за 2-й семестр	10
	II курс (3-й семестр)	
6.	Тема 12. Дослідження практичного застосування засобів навчання на різних етапах уроку виробничого навчання	2
7.	Тема 12. Створення порівняльної таблиці характеристики уроку теоретичного і виробничого навчання	2
8.	Тема 14. Розробка уроку з професійно-теоретичної підготовки та його аналіз	2
9.	Тема 14. Методична розробка інструкційно-технологічної картки з певної теми уроку виробничого навчання.	2
10.	Тема 14. Розробка критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з певної теми, розділу	2
11.	Тема 14. Створення орієнтовної схеми плану уроку виробничого навчання	2
12.	Тема 14. Розробка одного з інструктажів уроку виробничого навчання з обраної теми	2
	Всього за 3-й семестр	14
	Усього годин	24

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	II курс (2-й семестр)	
1.	Вступ. Професії широкого профілю: нові професії, які виникли у відповідь на вимогу сучасного розвитку суспільних відносин в Україні	1
2.	Тема 1. Професійна освіта. Основні поняття та термінологічний апарат методики професійного навчання	2
3.	Тема 1. Система професійної освіти в Україні. Ознайомлення із Законом України «Про освіту», Законом України «Про професійно-технічну освіту»	2
4.	Тема 2. Національна рамка кваліфікацій. Стандарти професійної (професійно-технічної) освіти	2
5.	Тема 2. Кваліфікаційні вимоги до майстрів виробничого навчання	2
6.	Тема 3. Принципи професійної освіти і професійного навчання	2
7.	Тема 3. Модернізація змісту професійної освіти	2
8.	Тема 4. Класифікація виробничих процесів	2

9.	<i>Тема 5.</i> Робоче місце майстра виробничого навчання. Вимоги до організації робочого місця майстра. Режим роботи в навчальних майстернях	2
10.	<i>Тема 6.</i> Впровадження сучасних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, активних та інтерактивних методик на заняттях з професійного навчання	2
11.	<i>Тема 6.</i> Технологія модульного навчання	2
12.	<i>Тема 6.</i> Вимоги до інтерактивного уроку, його структура. Методи роботи в малих групах	2
13.	<i>Тема 7.</i> Посадові обов'язки майстра виробничого навчання	2
14.	<i>Тема 8.</i> Поняття принципу в професійному навчанні. Реалізація дидактичних принципів у процесі професійного навчання	2
15.	<i>Тема 9.</i> Поняття прийому навчання. Прийоми професійного навчання	2
16.	<i>Тема 10.</i> Вимоги до застосування форм навчання в професійній підготовці	2
17.	<i>Тема 11.</i> Ознайомитись з методиками інструктування у різні періоди виробничого навчання	2
18.	<i>Тема 11.</i> Роль планування у формуванні професійних компетентностей здобувачів освіти	2
	Всього за 2-й семестр	35
	III курс (3-й семестр)	
19.	<i>Тема 12.</i> Портфоліо як інноваційна форма контролю та оцінки професійної компетентності майбутніх фахівців. Переваги і недоліки методу портфоліо	2
20.	<i>Тема 13.</i> Огляд різних форм контролю (поточний, підсумковий, формативний, сумативний)	2
21.	<i>Тема 14.</i> Новітні технології проведення сучасного уроку виробничого навчання. Використання ІКТ та цифрових інструментів	2
22.	<i>Тема 15.</i> Підготовка навчально-матеріального обладнання уроку	2
23.	<i>Тема 15.</i> Управління часом під час заняття: стратегії ефективного використання часу на уроці, організація навчального процесу	2
24.	<i>Тема 16.</i> Вступне інструктування при виконанні здобувачами освіти робіт комплексного характеру	2
25.	<i>Тема 17.</i> Робота майстра виробничого навчання по завершенню передвипускної виробничої практики	2
26.	<i>Тема 18.</i> Педагогічна рада. Методична рада. Методичні комісії	2
	Разом за 2-й семестр:	16
	Підготовка до екзамену	30
	Усього годин	81

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Організація і методика професійного навчання» виконуються у вигляді курсових робіт.

Теми курсових робіт відповідають завданням дисципліни та мають практичну спрямованість. Тематика курсових робіт затверджується рішенням циклової комісії соціально-гуманітарних та психолого-педагогічних дисциплін.

При виконанні курсової роботи здобувачі освіти відвідують групові та індивідуальні консультації.

Курсова робота оцінюється за чотирибальною шкалою як окремий вид навчальної діяльності студента.

Особливості порядку виконання курсової роботи, її структури, вимог до змісту та оформлення, процедури захисту, критерії оцінювання визначаються методичними рекомендаціями до написання курсових робіт з дисципліни «Організація і методика професійного навчання».

10. Засоби та форми контролю

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється шляхом поточного контролю, тематичних та семестрової атестацій.

Поточне оцінювання проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, тестування, перевірки конспектів та завдань для самостійної роботи, виконання практичних робіт та їх захисту.

Передбачено 5 тематичних атестацій.

Підсумковий (семестровий) контроль — семестрова атестація (залік) у 4-му семестрі, оцінка за який визначається як середня зважена за результатами тематичних атестацій, отриманих здобувачем освіти під час вивчення дисципліни, та екзамен за 5-й семестр, який проводиться у формі комп'ютерного тестування (теоретична частина) та виконання практичного завдання (практична частина).

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється за 4-бальною шкалою оцінювання за наведеними критеріями.

Оцінка «5» (відмінно). Здобувач освіти демонструє відмінне розуміння всіх основних понять та термінів, пов'язаних з професійною освітою, включаючи систему професійної освіти в Україні, а також поняття професії, спеціальності, спеціалізації та кваліфікації. Вміє детально аналізувати зміст освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти та може дати глибоку оцінку освітнім і виробничим процесам. Вміє ефективно використовувати різноманітні сучасні педагогічні технології та методи професійного навчання, обирати відповідні форми організації навчання. Справляється з плануванням і підготовкою до занять, організовує виробниче навчання на високому рівні. Веде облік навчання та складає звіти чітко і зрозуміло.

При виконанні практичних робіт завдання виконує в повному обсязі, усвідомлено та без помилок, у встановлені терміни; використовує як типові, так і самостійно розроблені алгоритми дій.

При тестуванні правильно виконує 90-100 % завдань. Виконав 100 % обсягу самостійної роботи.

Оцінка «4» (добре). Здобувач освіти демонструє добре розуміння основних понять та термінів, пов'язаних з професійною освітою. Вміє аналізувати зміст освіти в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, але може допускати невеликі помилки або неточності в деяких аспектах. Вміє використовувати сучасні педагогічні технології та методи професійного навчання, але потребує додаткових зусиль для оптимального вибору форм організації навчання. Планує та підготовляє заняття, організовує виробниче навчання на достатньому рівні, але може допускати незначні недоліки.

При виконанні практичних робіт допускає несуттєві помилки, які може самостійно виправити, в деяких випадках потребує консультацій викладача; роботи виконуються за типовими алгоритмами дій, у встановлені терміни, у повному обсязі. Звіти оформлені якісно та грамотно, вчасно здані.

При тестуванні правильно виконує 70-89 % завдань. Виконав 100% обсягу самостійної роботи.

Оцінка «3» (задовільно). Здобувач освіти має базові знання, але потребує покращення в розумінні основних понять та термінів. Вміє навести основні аспекти змісту освіти, але його аналіз поверхневий і потребує деталізації. Знає деякі сучасні педагогічні технології, але рідко використовує їх на практиці або робить це неефективно. Відчуває труднощі в плануванні та підготовці занять, потребує допомоги в обліку навчання та звітності. Має обмежені навички в діагностиці і контролі навчальних досягнень.

При виконанні лабораторних робіт допускає помилки, які може виправити частково, потребує консультацій викладача. Роботи виконуються за типовими нескладними алгоритмами дій, у неповному обсязі або з порушенням встановлених термінів.

При тестуванні правильно виконує 50-69 % завдань. Виконав не менше 70 % обсягу самостійної роботи.

Оцінка «2» (незадовільно). Здобувач освіти не демонструє розуміння основних понять та термінів. Не в змозі адекватно проаналізувати зміст освіти, не враховує важливі аспекти. Не вміє використовувати сучасні педагогічні технології і методи професійного навчання. Має значні труднощі в плануванні та підготовці до занять, не може організувати виробниче навчання. Не вміє здійснювати діагностику і контроль навчальних досягнень.

При виконанні практичних робіт завдання виконує тільки за найпростішими типовими алгоритмами дій, припускає суттєві помилки, не може працювати без постійних консультацій викладача; суттєво порушує терміни виконання або робота не виконується взагалі.

При тестуванні правильно виконує 0-49 % завдань. Виконав менше 50 % обсягу самостійної роботи.

Таблиця відповідності результатів контролю знань здобувачів освіти, рівень знань яких оцінюється за 4-бальною шкалою, у системі ЄКТС

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці;

		контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

12. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Конспекти лекцій.
4. Інструктивно-методичні матеріали до проведення практичних занять.
5. Методичні рекомендації до самостійного вивчення.
6. Тестові завдання.
7. Дидактичний матеріал
8. Мультимедійні презентації до окремих тем програми.
9. Відеофрагменти до окремих тем програми.
10. Екзаменаційний матеріал.

13. Рекомендована література

Основна

1. Гуревич Р.С. Інноваційні технології навчання в умовах інформатизації освіти: навчальний посібник. Львів, 2015.
2. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців. Львів: ЛДУ БЖД, 2012.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2012.
4. Зайченко І. В. Теорія і методика професійного навчання: навчальний посібник. Київ, 2014.
5. Левченко О.С. Педагогічні технології у професійному навчанні. Київ: МОН України, 2017.
6. Макаренко Ю.В. Професійна освіта в Україні: тенденції та перспективи. Київ: Освіта України, 2018.
7. Соловійова І.М. Методи і прийоми професійного навчання. Одеса: Одеський національний університет, 2016.

Допоміжна

1. Андрощук І.В. Методика виховної роботи. Тернопіль: Навчальна книга “Богдан”, 2014. 320 с.
2. Бербец В.В.; Дубова Н.В.; Коберник О.М. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід. Умань, 2008. 216 с.
3. Володимирська Н.М., Дерев’янка А.С. Методологія та організація навчального процесу. Дніпро: ДНУ, 2018. 300 с.
4. Ворожейкіна О.М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків: «Основа», 2011. 287 с.
5. Гуревич Р. С. Інтерактивні технології навчання у вищому педагогічному навчальному закладі : навчальний посібник / Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2013. – 309 с.
6. Коберник О.М. Теорія і методика профільного технологічного навчання здобувачів освіти в старшій школі. Умань, 2013. 365 с.
7. Наволокова Н.П. Практична педагогіка: 99 схем і таблиць. Київ: Основа, 2010. 117с.

14. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про професійну (професіно-технічну) освіту» від 10.02.1998 № 103/98-ВР, із змінами і доповненнями. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z980103.html
2. Блог Ходякової М.В. Методичні поради майстру в/н URL : https://metodistlicey13.blogspot.com/p/blog-page_22.html
3. На допомогу майстру виробничого навчання: метод. посібник URL : <https://bohdan-books.com/upload/iblock/de4/de4f22dc0f1a2f01c0240277ee60fae4.pdf>
4. Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області. На допомогу майстру виробничого навчання. URL : <http://www.nmk-pto.kr.ua/profesiina-pidhotovka/na-dopomohu/maistru-vyrobnychoho-navchannia>
5. Сайт МОН України. Професійна освіта. URL : <https://mon.gov.ua/tag/profesiyna-osvita?&type=all&tag=profesiyna-osvita>